

TUKIVUOSI 2022

Tämä kalenteri muistuttaa tärkeistä päivämääristä ja asioista tukiasioihin liittyen. Aineistot ovat huhtikuulta 2022. Kalenterin tiedot eivät ole kaiken kattavia, joten tarkista ehdot kuitenkin aina osoitteesta ruokavirasto.fi

LYHENTEET KALENTERISSA

Tässä kalenterissa viitataan tukiehtoihin näillä lyhenteillä:

TÄ = täydentävät ehdot

YMK = ympäristökorvauksen sitoumusehdot

YMP. SOP = ympäristösopimusehdot

EHK = eläinten hyvinvointikorvauksen ehdot

LHK = luonnonhaittakorvauksen ehdot

VIH = viherryttämisen ehdot

LUO = luomutuotannon korvauksen sitoumusehdot

POHJ. KOTIELÄINTUKI = pohjoinen kotieläintuki

MIKÄ ON QR-KOODI?

Tukiehtoihin pääset nopeiten käyttämällä kalenterin sivuilla olevia QR-koodeja. Käy ensin hakemassa älypuhelimellesi sovelluskaupasta ilmainen QR-koodin lukusovellus, englanniksi QR Reader, lataa se puhelimesi ja avaa koodi sillä.

OTA KÄYTTÖÖN SÄHKÖINEN KALENTERI

Voit ladata käyttöösi myös sähköisen kalenterin, joka ilmoittaa tärkeistä päivämääristä sekä tulevista toimenpiteistä. Voit synkronoida kalenterin esimerkiksi tietokoneeseen tai puhelimeen. Sähköisen kalenterin voit ladata osoitteesta kpedu.fi/tietolinkki tai pohjois-suomi.mtk.fi/maaseutuharava2. Sivuilta löydät myös ohjeet kalenterin käyttöönottoon.

Yhteystietojen lähde: YTA-alueet.

Suojakaistat ja pientareet

Tarkista VIPU-palvelusta ajantasainen uomarekisteri.

Piennar

Jätä 1-3 m nurmipeitteistä piennarta. Piennar alkaa valtaojan ojaniskasta tai vesistön varrella pellon rajasta. Piennarta ei saa lannoittaa, eikä siinä saa käyttää kasvinsuojeluaineita.

Suojakaista

Jos luontainen suojakaista on vähintään 10 m, ei erillistä kaistaa tarvita. Jätä 3-10 m nurmipeitteistä suojakaistaa. Kaista alkaa viljellyn pellon rajasta. Suojakaistaa ei saa lannoittaa. Muista, että suojakaistan ala vähennetään lanta-toimenpiteessä ilmoitettavasta peruslohkon pinta-alasta. Karjanlantapoikkeusta ei saa käyttää alle 25 m vesistöstä.

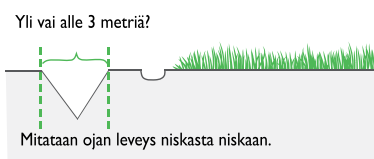
Vesistöt

Alle 5 m vesistöstä ei saa lannoittaa. Seuraavan 5 m alalta lanta ja orgaaniset lannoitteet on mullattava vuorokauden sisällä. Rannan saa laiduntaa. Mitään kasvinsuojeluaineita ei saa levittää alle 3 m vesistöstä. Katso myyntipakkauksesta levitettävän aineen suojaetäisyys. Jos pellon ja vesiuoman välissä on tiheä, noin 5 m korkea metsikkö, kasvinsuojeluaineen suojaetäisyydeksi riittää 3 m vesistön rajasta.

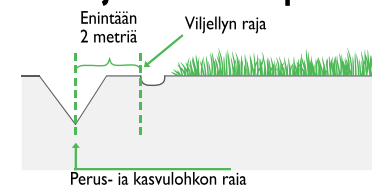
Kaltevuus

Levitä lietelanta, virtsa tai nestemäinen orgaaninen lannoitevalmiste sijoittamalla pelloille, joiden kaltevuus on 15 % tai enemmän. Muut lannat on muokattava 12 tunnin sisällä. Jos käytät säilörehun puristeneiteitä ja jaloittelalueiden valumavesiä lannoitteena, tulee niiden käytössä noudattaa myös edellä mainittuja lannoitteita koskevia levitysrajoituksia.

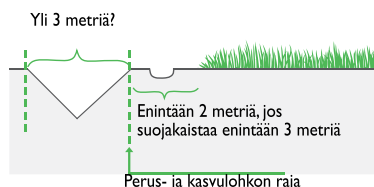
Reunaojan leveys

Reunaojat enintään 3 metriä, ei suojakaistaa tai piennarta

Reunaojat yli 3 metriä

Reunaojat enintään 3 metriä + suojakaista ja piennar

SUOJAKAISTAT

KASVINSUOJELU- AINEIDEN VESISTÖ- RAJOITUKSET

Lähde: Ruokavirasto/Viljelijätukien hakuopas 2020

Muistettavaa

Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotus

Toimita eläinmääräilmoitus tarvittaessa sähköisesti Vipu-palvelussa tai lomakkeella 461 viimeistään 2.2.2023. Toimita eläinmääräilmoituksen liitteenä tarkemmat tiedot hevosista ja poneista viimeistään 2.2.2023.

Ympäristökorvaus

Ilmoita toimenpiteiden liettelännän sijoittaminen peltoon, ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen ja peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys sekä pinta-alat sähköisesti Vipu-palvelussa tai lomakkeella 465 viimeistään 27.10.2022.

Eläinten hyvinvointikorvaus

Toimita eläinmääräilmoitus Vipu-palvelussa tai lomakkeella 461 viimeistään 2.2.2023. Toimita siipikarjan teuraseräraportit viimeistään 2.2.2023.

Luomukotieläintuotannon sitoumus

Ilmoita luomukotieläinsitoumuksen eläinmäärät ja tuotantotauot Vipu-palvelussa tai toimita lomake 461 kuntaan viimeistään 2.2.2023.

Sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettu tuki

Hae tuen ennakkoa ja lopullista tukea Vipu-palvelussa tai lomakkeella 139 maaliskuussa 2023 (tarkista pvm lähempänä). Toimita eläinmääräilmoitus Vipu-palvelussa tai lomakkeella 461 viimeistään 2.2.2023.

Kasvihuonetuotannon tuki

Hae Vipu-palvelussa tai lomakkeella 109 Ely-keskuksesta keväällä 2023.

Pohjoinen kotieläintuki naudoille ja teurashiehoille

Hae tuen ennakkoa Vipu-palvelussa tai lomakkeella 139 maaliskuussa 2023 (tarkista pvm).

Pohjoinen kotieläintuki kutuille ja uuhille

Hae tuen ennakkoa Vipu-palvelussa tai lomakkeella 139 maaliskuussa 2023 (tarkista pvm). Toimita selvitys kutun maidon käytöstä lomakkeella 410 viimeistään 1.2.2023.

Maidon tuotantotuki

Aikaisemmin jätetyt osallistumisilmoitukset ovat voimassa. Uusi tuottaja tee osallistumisilmoitus Vipu-palvelussa tai lomakkeella 282. Ilmoita maidon suoramyynnit lomakkeella 230 viimeistään 17.1.2023.

Metsämarjojen ja -sienten varastointituki

Hae lomakkeella 237 Lapin Ely-keskuksesta viimeistään 30.7.2022.

Hanhi-, kurki- ja joutsenvahingot

Ilmoituspäivämäärät 2022 vahingot 31.12.2022 tai 31.5.2023. Vahingoista tulee ilmoittaa maaseutuelinkeinoviranomaiselle heti vahingon havaittuasi. Korvaushakemukset tulee toimittaa ELY-keskukseen viime. 31.12.2022 tai jos vahinko sattuu loppuvuodesta ja se pystytään todentamaan vasta keväällä, voi ilmoituksen jättää 31.5.2023 mennessä.

TUKIOIKEUKSIEN SIIRTO

HUOM! Tämän hetkisen tiedon mukaan tukioikeudet lakkaavat olemasta 31.12.2022!

Ilmoita tukioikeuksien siirrosta lomakkeella 103B ja liitteellä 103A. Lomake 103B täyttöohjeineen löytyy Ruokaviraston internetsivuilta www.ruokavirasto.fi/viljelijalomakkeet -> 103B. Liitteen 103A saat joko Vipu-palvelusta tai kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta.

Jokaisesta siirrosta tehdään oma ilmoitus. Palauta ilmoitus tukioikeuksia luovuttavan tilan kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 15.6. Jos kyseessä on koko tilan hallinnan siirron yhteydessä siirrettävät kaikki tilan tukioikeudet, voit ilmoittaa siitä viimeistään 21.9.2022. Katso tarkemmat koko tilan hallinnan siirtoa koskevat vaatimukset liitteestä A. Varsinaisen siirron pitää kuitenkin tapahtua viimeistään 31.8.2022.

MAATALOUSTUOTANNON KIRJAAMISVAATIMUKSET

RUOKAVIRASTO TUKIHAKULOMAKKEET

MUISTETTAVAA

1.6. alkaen kanat ja kalkkunat saavat eläinsuojelulain mukaan ulkoilla. Ulkonapitokielto 8.2.-31.5. koskee kaikkia tiloja.

Ympäristökorvaus voidaan maksaa ympäristösitoumukseen sisältyvistä korvauskelpoisista aloista, jotka on ilmoitettu vuosittain tukihakemuksella ja jotka ovat viljelijän hallinnassa viimeistään 15.6. Jos alue poistuu maatalouskäytöstä, tukia voidaan periä takaisin sitoumuskaudelta (YMK). Tarkista ELYstä ympäristösopimusalan hallintaan liittyvät asiat.

15.6. päätukihaku päättyy Vipu-palvelussa klo 23.59. Tarkista, mitä tukia voit hakea vuonna 2022, mistä mahdollisesti luopua tai mitä toimenpiteitä vaihtaa ilman takaisinperintää. Tarkista erityisesti ympäristökorvaus.

- hae kaikkia aikomiasi tukia, korvauksia ja maksatuksia.
- on viimeinen päivä ilmoittaa peruslohkoumuutoksista ja hallinnan siirrosta, kuten pellon ostosta, myynnistä ja vuokraamisesta.
- tee tarvittavat viljelysopimukset esim. tärkkelysperunalle ja sokerijuurikkaalle.
- pinta-alan, jolle haetaan tukia, on oltava hallinnassa. Siirrä myös tukioikeudet, kun uusit vuokrasopimuksia.

Ns. uudet tilat ja viljelijät:

- joissakin tapauksissa mm. uudet tai nuoret viljelijät voivat hakea uusia tukioikeuksia varannoista, mutta vain yhden kerran (lomake 289).
- uusien luomutuottajien on haettava luomutuotannon sitoumusta ja ensimmäinen tarkastus on oltava tehtynä.
- uusien tilojen, myös mehiläistarhaajien, on rekisteröidyttävä eläintenpitäjäksi ja tehtävä pitopaikkailmoitukset.
- uusien nauta-, lammas- ja vuohitilojen on palautettava osallistumisilmoitus.

15.6.

mennessä on haettava mehiläistalouden kansallista pesäkohtaista tukea Pohjois-Savon ELYstä tuotantokaudelta 1.6.-30.9. (Vipu tai paperilomake 204).

30.6. on viimeinen kylvöpäivä. Jos kylvät myöhemmin, kirjaa syy lohkomuistiinpanoihin (TÄ).

30.6. viimeistään toimita hampun vakuustodistus kuntaan.

30.6. mennessä yksivuotiset puutarhakasvit on ympäristösitoumuksen mukaan oltava katettu. Monivuotisilla kasveilla leikattava nurmikate on oltava kaikki viljelyvuodet (YMK).

30.6. pitää viljelykasvin osuus pystyä toteamaan (VIH).

Muista toteuttaa voimassa olevien, ns. vanhojen, vielä päättymättömien ympäristösopimusten vaatimat hoitotoimenpiteet (YMP. SOP).

Voit muuttaa päätukihaun jälkeen virheellisesti ilmoitettuja kasveja niin, ettei korvaustaso kuitenkaan nouse, tai perua huonojen kasvustojen tukia. Kysy lisää kunnasta muista mahdollisuuksista tehdä muutoksia.

Kesäkuu 2022

TOUKOKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
17							1
18	2	3	4	5	6	7	8
19	9	10	11	12	13	14	15
20	16	17	18	19	20	21	22
21	23	24	25	26	27	28	29
22	30	31					

HEINÄKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
26						1	2
27	4	5	6	7	8	9	10
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	27	28	29	30	31

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
22			1	2	3	4 Puolustusvoimain lippujuhlan päivä	5 Helluntaipäivä
23	6	7	8	9	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23	24 Juhannusaatto	25 Juhannuspäivä Suomen lipun päivä	26
26	27	28	29	30		MUISTA NEUVO 2020	TARKISTA TUKIEHDOT JA MAKSATUS

MUISTETTAVAA

1.7. alkaen kirjaa lohkomuistiinpanoihin poikkeuksellisten sääolosuhteiden vuoksi myöhässä tehdyn kylvämisen syy. Kylvä heti kun mahdollista (TÄ).

1.7. lähtien viljelykasvin osuus (2 tai 3 kasvia) pitää pystyä toteamaan, kun viljelyä monipuolistetaan viherryttämällä 30.6.-31.8.

11.7. on viimeinen mahdollinen päivä palauttaa päätukihakemus myöhässä. Tuki-vähennys on 19 %. Tämän jälkeen lähetetyt myöhästyneet päätukihakemukset hylätään.

15.7. alkaen syyskasvin perustamista varten voi päättää:

- niitty- ja lintusiemenkasvustot toisen ilmoitusvuoden jälkeen, myös kemiallisesti. Jos syyskasvia ei perusteta, päättämisen voi tehdä aikaisintaan kylvöä seuraavana keväänä (YMK).
- luonnonhoitopeltonurmet toisen ilmoitusvuoden jälkeen, myös kemiallisesti. Jos syyskasvia ei perusteta, pellon voi päättää vasta 1.9. alkaen (YMK).
- kesannot. Jos syyskasvia ei perusteta, pellon voi päättää kemiallisesti vasta 1.9. alkaen (TÄ).

30.7. mennessä on jätettävä metsämarjojen ja -sienten varastointituen hakemus (lomake 237) Lapin ELYyn.

Viimeistään 30.6. on täytettävä yksivuotisten kasvien katevaatimus. Esikasvin vaativilla kasveilla sekä salaattikasveilla, kiinankaalilla, kukkakaalilla tai parsakaalilla katevaatimus on täytettävä viimeistään 31.7. mennessä. (YMK). Katetta on säilytettävä sadonkorjuuseen asti ja kaikki satovuodet.

Hae kunnasta petovahinkokorvaukset. Haku on jatkuva.

Ilmoita joka kuukausi kuntaan valmistamasi juustokilot sekä myös suoramyyntimaidot. Pidä kaikesta maidon käytöstä erillistä tuotekohtaista kirjaa (EUn eläinpalkkiot, kuttujen maitomäärä, maidon suoramyyntimäärä).

31.7. nuoren viljelijän aloitustuen hakujakso päättyy (jatkuva haku).

Heinäkuu 2022

KESÄKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
22			1	2	3	4	5
23	6	7	8	9	10	11	12
24	13	14	15	16	17	18	19
25	20	21	22	23	24	25	26
26	27	28	29	30			

ELOKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27	28
35	29	30	31				

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
26					1	2	3
27	4	5	6 Eino Leinin päivä	7	8	9	10
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	27	28	29	30	31

MUISTETTAVAA

1.8. alkaen

- saa maisemanpiirrealojen suojeltuja puita leikata (leikkaaminen on kiellettyä 1.5.-31.7.) (TÄ)
- monimuotoisuuspeltojen kasvuston voi niittää. Sen voi hyödyntää muuten, paitsi laiduntamalla. Niitto ei kuitenkaan ole pakollista (YMK).
- vasikat voi lisäruokkia perinnebiotooppi- ja luonnonhoitolaidunalueilla. Hae lupaa paikalliselta ELYltä (YMPSOP).

15.8. maatalouden investointitukien hakujakso päättyy (jatkuva haku)

15.8. on viimeistään kylvettävä kerääjäkasvi yksivuotisille puutarhakasveille. Huom! Muille peltoviljelykasveille kerääjäkasvi on kylvettävä viimeistään orasvaiheessa (YMK). Kerääjäkasvia ei saa lannoittaa erikseen, mutta sille saa lisätä puutarhakasvien typpilannoitusta 20 kg/ha.

31.8. on viimeistään tehtävä koko tilan hallinnansiirto, jotta uusi haltija saa vuoden 2022 tuet. Ota yhteys kuntaan.

Muista tehdä ympäristösopimukseen liittyvät vuosittaiset työt, kuten laidunnus, niitto tai pensaiden raivaus (YMPSOP).

Nautojen, lampaiden ja vuohien eläinluettelon pitovaatimuksia on muutettu. Kun ilmoitat tapahtumailmoitukset sähköisesti 7 päivän kuluessa, paperista eläinluetteloa ei tarvita, eikä eläinluetteloa tarvitse säilyttää (TÄ). Sikojen merkintätunnus on muuttunut eläintenpitäjäkohtaisesta pitopaikkakohtaiseksi (TÄ).

Elokuu 2022

HEINÄKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
26						1	2
27	4	5	6	7	8	9	10
28	11	12	13	14	15	16	17
29	18	19	20	21	22	23	24
30	25	26	27	28	29	30	31

SYYSKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
35						1	2
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9 Tove Janssonin ja suomalaisen taiteen päivä	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27 Suomen luonnon päivä	28
35	29	30	31		TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN OPAS 2022	TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN MUISTILISTA	YMPÄRISTÖ- KORVAUKSEN SITOUMUSEHDOT

MUISTETTAVAA

1.9. alkaen saa levittää tuotantoeläinten lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden liukoista tyypeä enintään 35 kg/ha (nitraattiasetus,TÄ).

1.9. alkaen saa päättää:

- viher- ja sänkikesannot. Kesän kasvipeitteisyydestä voi poiketa tietyillä edellytyksillä. Ne löytyvät tästä kalenterista (TÄ).
- niittysiemenkasvustot toisen ilmoitusvuoden jälkeen. Maisema- ja riistakasvikasvuston saa päättää aikaisintaan kylvöä seuraavana keväänä (YMK).
- viherlannoitusnurmen. Muokata voi vasta lokakuusta alkaen, jos seuraava viljelykasvi kylvetään keväällä. Nurmen voi päättää ennen syyskylvöä (YMK).

1.9. alkaen luonnonhoitopeltonurmen saa päättää myös kemiallisesti toisen ilmoitusvuoden jälkeen. Pyri päättämään kasvusto vasta seuraavana keväänä.

15.9. alkaen saa

- levittää lantaa ja orgaanista lannoitevalmistetta vain sijoittamalla kasvipeitteisenä talven yli pidettävälle lohkoille. Ennen syyskasvin kylvöä lantaa saa levittää myös muilla tavoilla (nitraattiasetus,TÄ).
- päättää kemiallisesti kerääjäkasvikasvuston. Muokkaamalla sen voi päättää vasta lokakuusta alkaen (YMK).

21.9. Ilmoita viimeistään koko tilan hallinnan siirron yhteydessä siirrettävät kaikki tilan tukioikeudet. Ota yhteys kuntaan.

30.9. nautojen, lampaiden ja vuohien laiduntamisvelvoite päättyy (60/90 vrk 1.5.-30.9.), jos tila on sitoutunut hyvinvointikorvauksen laidunnustoimenpiteeseen.Toteutuminen tarkistetaan laidunnuskirjanpidosta. Joutilaiden emakoiden ja ensikoiden ulkoilutoimenpiteessä eläinten on ulkoiltava päivittäin 1.5.-30.9. tai kaksi kertaa viikossa ympäri vuoden. Jos vaatimukset eivät ole täyttyneet, toimenpiteestä on luovuttava. Jos on valinnut ympärivuotisen ulkoilun, se jatkuu kaksi kertaa viikossa (EHK).

30.9. mennessä on tehtävä eläinmääräilmoitus sikarekisteriin ajalta 1.5.-31.8. (TÄ).

Syyskuu 2022

ELOKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
31	1	2	3	4	5	6	7
32	8	9	10	11	12	13	14
33	15	16	17	18	19	20	21
34	22	23	24	25	26	27	28
35	29	30	31				

LOKAKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
39							1 2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43	24	25	26	27	28	29	30
44	31						

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
35				1	2	3	4
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

ELÄINTEN HYVINVOINTI ELÄINTEN MERKINTÄ JA REKISTERÖINTI

MUISTETTAVAA

1.10. alkaen kerääjäkasvilohkot saa päättää muokkaamalla (YMK).

1.10. viherlannoitusnurmen saa päättää muokkaamalla, jos seuraava viljelykasvi kylvetään keväällä (YMK).

15.10. maatalouden investointituen hakujakso päättyy (jatkuva haku)

27.10. on syysilmoituksen viimeinen palautuspäivä. Kasvipeitteisyystoimenpiteeseen sitoutuneiden tilojen täytyy ilmoittaa alat joka vuosi, vaikka korvausta ei maksettaisikaan viherryttämisen vapautuksen vuoksi (YMK).

31.10. on viimeinen lannanlevityspäivä. Tee ilmoitus kuntaan, jos levität lantaa poikkeuksellisten sääolosuhteiden takia vielä marraskuussa. Lantaa ei saa levittää lumipeitteeseen, routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan (nitraattiasetus, TÄ). Lanta-auman voi perustaa milloin tahansa. Tee ilmoitus kuntaan kaksi viikkoa ennen sen perustamista. Auma on levitettävä vuoden kuluessa (TÄ).

Ympäristökorvaustilojen tulee teettää **viljavuustutkimus** viiden vuoden välein.

Teetä lanta-analyysi viiden vuoden välein (TÄ), myös vastaanotettavasta lannasta tarvitaan lanta-analyysi.

Huolehdi, että analyysit ovat valmiina seuraavan vuoden viljelyä varten (YMK).

Muista tehdä välitilinpäätös.

31.10. nuoren viljelijän aloitustuen hakujakso päättyy (jatkuva haku).

Lokakuu 2022

Syyskuu 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
35				1	2	3	4
36	5	6	7	8	9	10	11
37	12	13	14	15	16	17	18
38	19	20	21	22	23	24	25
39	26	27	28	29	30		

Marraskuu 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13
46	14	15	16	17	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26	27
48	28	29	30				

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
39						1 Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen päivä	2
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10 Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43	24 YK:n päivä	25	26	27	28	29	30 Kesäaika päättyy
44	31						

MUISTETTAVAA

1.11.–31.3. on kiellettyä levittää lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita pellolle. Lantaa voi kuitenkin levittää marraskuun loppuun asti, jos sateet ovat jatkuneet pitkään, märkyys estää lannanlevityksen ja siitä on ilmoitettu kuntaan lokakuun loppuun mennessä (nitraattiasetus, TÄ).

16.11. puutarhatuotteiden varastointituen hakuaika päättyy (lomake 228). Tukea haetaan Pohjanmaan tai Varsinais-Suomen ELYstä.

21.11. on viimeinen päivä palauttaa myöhässä ympäristökorvauksen syksyn pinta-alailmoitus, mutta tukea vähennetään 17 %.

Tee ajoissa eläinten rekisteri-ilmoitukset eläinrekistereihin (7 pvvä syntymästä). Myöhässä tehdyt rekisteri-ilmoitukset aiheuttavat palkkioihin seuraamuksia (nautaeläinpalkkiot).

Tee lohkokohtainen kirjanpito loppuun.

Tee viljelysuunnitelma, tilaa seuraavan vuoden siemenet, lannoitteet ja muut tuotantopankokset.

Marraskuu 2022

LOKAKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
39							1
40	3	4	5	6	7	8	9
41	10	11	12	13	14	15	16
42	17	18	19	20	21	22	23
43	24	25	26	27	28	29	30
44	31						

Joulukuu 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
48					1	2	3
49	5	6	7	8	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25
52	26	27	28	29	30	31	

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
44		1	2	3	4	5 Pyhäinpäivä	6 Ruotsalaisuuden päivä
45	7	8	9	10	11	12	13 Isänpäivä
46	14	15	16	17	18	19	20 Lapsen oikeuksien päivä
47	21	22	23	24	25	26 MUISTA NEUVO 2020	27 TARKISTA TUKIEHDOT JA MAKSATUS
48	28	29	30				

MUISTETTAVAA

31.12. asti pellon on oltava hallinnassa luonnonhaittakorvauksen saamiseksi. Jatka sopimusta tarvittaessa suullisesti. Peru LHK ja kotieläinchorotus maatalouskäytöstä poistuvalla lohkolta.

31.12. mennessä muista tehdä peto- ja lintuvahinkoilmoitukset. Ota yhteys kuntaan. Tee ilmoitus heti vahingon sattuessa. Ilmoituksia voi jättää ympäri vuoden.

1.4.–31.12. on EU:n eläinpalkkioiden määräytymisjakso sonneille, emolehmille ja emolehmähiehoille. Pidä rekisterit kunnossa ympäri vuoden.

1.1.–31.12. on EU:n eläinpalkkioiden määräytymisjakso teuraskaritsoille ja -kileille. Pidä rekisterit kunnossa ympäri vuoden.

1.1.–31.12. tuenhakijan on noudatettava täydentäviä ehtoja.

1.1.–31.12. peltoalan on täytettävä tukikelpoisuusedellytykset. Esimerkiksi raivoiden on oltava peltoa vuoden alusta alkaen.

Tarkista, että vuokrasopimukset ovat voimassa. Suullinen vuokrasopimus on voimassa kaksi vuotta. Muista sopimuksia päivittäessäsi siirtää myös tukioikeudet! Se pitää tehdä erikseen, pelkkä vuokrasopimus maanomistajan kanssa ei riitä.

Joulukuu 2022

MARRASKUU 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
44		1	2	3	4	5	6
45	7	8	9	10	11	12	13
46	14	15	16	17	18	19	20
47	21	22	23	24	25	26	27
48	28	29	30				

TAMMIKUU 2023

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
52							1
1	2	3	4	5	6	7	8
2	9	10	11	12	13	14	15
3	16	17	18	19	20	21	22
4	23	24	25	26	27	28	29
5	30	31					

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
48				1	2	3	4
49	5	6 Itsenäisyyspäivä	7	8 Jean Sibeliuksen päivä, suomalaisen musiikin päivä	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24 Jouluaatto	25 Joulupäivä
52	26 Tapaninpäivä	27	28	29	30	31 Uudenvuodenaatto	

Muistettavaa vuodelle 2023

Ympäristökorvaukseen sitoutuneella on velvollisuus noudattaa tukiehtoja 30.4.2023 saakka.

- suojavyöhykenurmet, monivuotiset ympäristönurmet, luonnonhoitopeltonurmet,
- monimuotoisuuspellot – riista, niitty (2v), maisema
- talviaikainen kasvipeitteisyys

Keväällä 2018 tehdyt luomusitoumukset päättyvät 30.4.2023.

Keväällä 2022 tehtyjen luomusitoumusten vuoden jatkoajat päättyvät 30.4.2023.

Vuonna 2018 tehdyt ja 2022 keväällä vuodelle jatkettut ympäristösopimukset päättyvät 30.4.2023.

Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotuksen eläinmääräilmoituksen viimeinen palautuspäivämäärä on 2.2.2023 (hevoset ja siipikarja).

Vuonna 2022 ensimmäisen kerran ilmoitettua Luonnonhoitopeltoa (nurmikasvit, väh. 2 v.) ja/tai Monimuotoisuuspeltoa, niittyä ei tarvitse ilmoittaa enää vuonna 2023.

Viherlannoitusnurmen seuranta jatkuu vuonna 2023. Max 3 vuotta. Vuonna 2023 pitää kuitenkin olla neljä (4) eri kasvia, että saa viherlannoitusnurmen tuen.

KATSO LISÄÄ MUISTETTAVIA ASIOITA KALENTERIN SIVULTA 3!

Vuoden 2023 alusta käynnistyy uusi ohjelmakausi, ja käyttöön tulevat uudet tukijärjestelmät.

Tarkista ajantasaiset tiedot Ruokaviraston sivuilta ja omasta maaseututoimistostasi. Käy koulutuksissa ja hyödynnä neuvontaa!

Tammikuu 2023

Joulukuu 2022

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
48					1	2	3
49	5	6	7	8	9	10	11
50	12	13	14	15	16	17	18
51	19	20	21	22	23	24	25
52	26	27	28	29	30	31	

HELMIKUU 2023

Vk	Ma	Ti	Ke	To	Pe	La	Su
5				1	2	3	4
6	6	7	8	9	10	11	12
7	13	14	15	16	17	18	19
8	20	21	22	23	24	25	26
9	27	28					

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
52							Uudenvuodenpäivä
1	2	3	4	5	6 Loppiainen	7	8
2	9	10	11	12	13	14	15
3	16	17	18	19	20	21	22
4	23	24	25	26	27	28	29
5	30	31					

Prosentit haltuun VUONNA 2022 C-ALUEELLA

Viherryttäminen

Viljelijä vapautuu kokonaan viljelyn monipuolistamisesta silloin, jos

- Yli 75 % maatilan peltoalasta on nurmea, kesantoa, palkokasveja tai näiden käyttötapojen yhdistelmää tai
- Yli 75 % maatilan tukikelpoisesta maatalousmaasta on pysyvää nurmea, nurmea tai näiden käyttötapojen yhdistelmää.
- Yli 50 % maatilasi peltoalasta on sellaista alaa, jota et ole ilmoittanut edellisvuoden tukihakemuksessasi, ja jos maatilasi koko peltoalalla viljellään eri viljelykasvia kuin edellisenä kalenterivuonna.

Nuoren viljelijän tuki

Nuoren viljelijän tuen saamisen ehdot:

- Kaikkien yhtiön osakkaiden on täytettävä nuoren viljelijän tuen ehdot.
- Jakamaton kuolinpesä: Kaikkien kuolinpesän osakkaiden on täytettävä nuoren viljelijän tuen ehdot.
- Osakeyhtiömuotoisessa maatalousyrityksessä nuorella viljelijällä on oltava hallinnassa yli 50 % osakeyhtiön osakkeista ja äänimäärästä.
- Osuuskunnassa nuoria viljelijöitä on oltava yli 50 %.
- Kommandiittiyhtiössä nuoret viljelijät ovat vastuunalaisia yhtiömiehiä. Heitä on oltava yli 50 % kaikista yhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä.
- Avoimessa yhtiössä kaikkien yhtiömiesten ja yhtymissä sen jäsenten on oltava nuoria viljelijöitä.

Ympäristökorvaus

Lietelannan sijoittaminen peltoon ja ravinteiden sekä orgaanisten aineiden kierrättäminen:

korvausta maksetaan enintään 80 %:lle sitoumusalasta.

Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen:

kuivalannan tai lannasta erotetun kuivajakeen kuiva-ainepitoisuus on oltava vähintään 20 %.

• **Luonnonhoitopeltoa (LHP) ja monimuotoisuuspeltoa** voi C-alueella olla yhteensä enintään 15 % maatilan sitoumusalasta.

• **LHP:a** saa olla C-alueella enintään 5 %.

• **Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys** on ilmoitettava vuosittain ja sitä on oltava aina

vähintään 20 % sitoumusalasta. Huom! Jos tilalla on peltoa talviaikaisen kasvipeitteisyyden kohdentamisalueella sekä sen ulkopuolella, kasvipeitteisyyttä on ilmoitettava molemmilla alueilla vähintään 20 %.

• **Kerääjä- ja saneerauskasvien korvausta** maksetaan enintään 25 % sitoumusalasta.

• **Suojavyöhykenurmen nurmisiemenseoksessa** typensitojakasveja saa olla enintään 20 %.

• **Maisemakasviseoksessa** voi olla myös nurmi- ja heinäkasveja, mutta niiden osuus siemenseoksesta voi olla enintään 30 %.

• **Viherlannoitusnurmen siemenseoksessa** on oltava vähintään 20 % typensitojakasvin siementä.

• **Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla:**

rivin tai rivivälin katemateriaalin on peitettävä katettavan maan pinnasta 90 %.

• **Peltolohkojen osilla**, joiden kaltevuus on vähintään 15 %, on lietelanta, virtsa ja nestemäiset orgaaniset lannoitevalmisteet sijoitettava.

• **Kotieläinten lannan tyydestä ja fosforista** huomioidaan 100 % levitysjankohdasta riippumatta.

• **Lannan ja perunan solunesteen** sisältämästä kokonaisfosforista lasketaan 100 %.

• **Turkiseläinten lannan, lihaluujauhon, elintarviketeollisuuden ruokajätteen sekä sakokaivo- ja puhdistamolietteen** kokonaisfosforista lasketaan 60 %.

• **Tuhkan kokonaisfosforista** lasketaan 40 %.

VILJELIJÄTUKIEN
HAKUOPAS 2022

TÄYDENTÄVIEN
EHTOJEN OPAS 2022

Täydentävät ehdot

Kaikkien tilojen tulee noudattaa täydentäviä ehtoja, sillä ne ovat lähes kaikkien korvausten ja tukien ehtona. Tarkista aina vaatimukset täydentävien ehtojen oppaasta jaltai hakuoppaasta sekä sitoumusehdoista tai sivulta ruokavirasto.fi. Jos eri tukiehdoissa on saman asian kirjaamisvaatimus, yksi kirjauskerta riittää.

Viljelty pelto

Huolehdi maan kasvukunnosta ja viljele hyvän viljelytavan mukaan. Pellon on oltava viljelykel-poinen 1.1.-31.12. Kylvä 30.6. mennessä, voit poiketa runsaiden sateiden ja vähäisen haihdunnan vuoksi. Lajikkeiden tulee olla alueelle soveltuvia. Varmista tasainen itäminen ja riittävä siemen- tai taimimäärä. Tarkoituksena on tuottaa markkinakelpoinen sato.

NITRAATTI- KASVINSUOJELU- ASETUS AINEET

Pysyvä nurmi

Pysyväksi nurmeksi tai pysyväksi laitumeksi merkittyä peltoa viljellään täydentävien eh-tojen mukaan (kuin edellä: viljelty pelto). Laidunnettaessa maan pinta pitää pysyä pääosin kasvipeitteisenä ja maaperän eroosio saa olla vain vähäistä. Natura-alueella on rajoitteita pysyvän nurmen uusimisessa.

Tilapäisesti viljelmätön ala

On maatalousmaata. Peruslohko tai sen osa on tilapäisesti muussa kuin maatalouskäytössä ja on uudelleen otettavissa maatalouskäyttöön tavanomaisin maatalouskonein. Ala ei voi olla tilapäisesti viljelemättömänä montaa vuotta. Katso haku oppaasta mikä on sallittua ja mikä ei.

Valtaojien ja vesistöjen varret

Jätä 1 m nurmipeitteistä piennarta, myös ensimmäistä kertaa viljelyyn otettaessa. Jos pellon ja vesistön välissä on vähintään 10 m muuta alaa kuin peltoa, erillistä suojakaistaa tai piennarta ei tarvitse olla. Alalle ei saa nousta tulva tai se ei saa olla alaspäin viettävää jokityörästä tai hetteikköä. Piennar on pidettävä avoimena ja sadon saa korjata. Kemiallinen kasvinsuojelu on kiellettyä, mutta pesäkekäsittelyä voi tehdä. Piennarta ei saa kylvää. Tuhoutunut piennar **tulee** kylvää nurmikasvilla mahdollisimman pian, jos kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu talven aikana, rikkakasvien pesäkekäsittelyä tehtäessä tai oijen kunnostustöiden yhteydessä. Voi olla monilajinen, mutta nurmipeitteinen. Piennar mitataan ojanniskasta kasvuston suuntaan. Piennar on oltava olemassa. Se voi olla 1-3 m. Piennar lasketaan peruslohkonpinta-alaan. HUOM! Ympäristökorvauksen mukaan vesistöjen varrella on oltava vähintään 3 m suo-jakaista, joka alkaa pellon rajasta.

Sarka-, reuna- ja kokoojaojat ja niiden reunat

Saa lannoittaa. Estä vesakoituminen, jottei peltopinta-ala pienene. Sadon saa käyttää hy-väksi. Ojan saa ruiskuttaa, paitsi jos siinä on vettä. Saa kylvää ojanniskaan saakka. Jos oja on alle 3 m leveä, se on mukana pinta-alassa. Vesakoitunut ojanala poistetaan pinta-alasta.

Täydentävien ehtojen kesantopelto on tuotantoon käyttämätön viher-, sänki- tai avokesanto

Pidä kesantopellot mieluiten viher- tai sänkikesantona ja uusi niiden kasvusto tarvittaessa.

Viherkesanto

Kylvä viherkesanto 30.6.mennessä, voit poiketa kylvöajasta sääolosuhteiden vuoksi. Viherkesannolla tarkoitetaan yksi- tai monivuotisilla riista-, maisema-, mesi-, niitty- tai nurmikasveilla tai näiden kasvien siemenseoksilla, ei kuitenkaan yksinomaan viljalla, muilla valkuaiskasveilla kuin apilalla ja mesikällä tai öljykasveilla tai näiden kasvien siemenseoksilla, kylvettyä peltoa. Kylvö on myös myöhemmin sallittua, jos sääolosuhteet ovat poikkeuk-selliset. Kylvössä käytettävä tarpeeksi siementä peittävän kasvuston aikaansaamiseksi. Perustamisvaiheessa voi lannoittaa.

Sänkikesanto ja avokesanto

Sänkikesannon sadon saa hyödyntää ja sitä saa laiduntaa. Ei tarvitse niittää vuosittain, mutta maatalousmaana se on pidettävä avoimena.

Avokesannon saa perustaa vain poikkeustapauksissa, esimerkiksi jos rikkakasvitilanne on vaikea tai teet lyhytaikaisia kunnostustoimia. Kirjaa perustelut lohko kohtaisesti muistiinpa-noihin. Estä rikkojen leviäminen. Pohjavesialueella ei saa olla avokesantoa. Raivio ei saa olla ensimmäisenä vuonna avokesannolla.

Kesantoa on hoidettava täydentävien ehtojen mukaan. Kesantoja ei saa lannoittaa. Jos kesannolle perustetaan 15.7. jälkeen syyskylvöinen kasvi, sitä voidaan lannoittaa sitoumus-eh-tojen taulukoiden mukaisesti. Peltomaa on pidettävä avoimena ja kesannoinnin jälkeen sen on oltava käyttöön otettavissa.

Päivämäärät haltuun

Täydentäviä ehtoja pitää noudattaa koko kalenterivuoden ajan (1.1.-31.12.).

- Kylvä tai istuta 30.6. mennessä
- Kylvä viherkesannon kasvusto 30.6. mennessä
- Viherkesannon voi päättää 1.9. alkaen tai 15.7. alkaen, jos kylvät kesantopellolle nurmikasveja tai syksyllä kylvettäviä tai istutettavia kasveja
- Älä leikkaa maisemapiirteiden suojeltuja puita lintujen pesimäaikaan 1.5.-30.7.
- Lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen on kielletty 1.11.-31.3. välisenä aikana. Jos säilytät peltolohkon talven yli kasvipeitteisenä, lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita saa 15.9. alkaen levittää lohkolle vain sijoittamalla, ellei kyseessä ole syysviljan kylvää edeltävä lannan levitys
- Syksyllä 1.9. alkaen tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa levitettävän liukaisen tyyppien määrä saa olla enintään 35 kg/ha

Ympäristökorvauksesta huomioitavaa 2022

- 1.4. voit aloittaa lannan ja orgaanisten lannoitteiden levittämisen ehtojen mukaisesti
- 30.4. sitoumusvuosi päättyy
- 1.5. sitoumusvuosi käynnistyy
- 15.6. hae ympäristökorvauksen maksua päätukihaun yhteydessä ja ilmoita lohkokohtaisten toimenpiteiden muutokset
- 30.6. viimeinen kylvöpäivä. Jos et pääse kylvämään 30.6. mennessä pitkään jatkuneiden sateiden takia, voit kylvää myöhemmin heti olosuhteiden salliessa.

Tee kerran kasvukauden aikana seuraavat toimenpiteet:

- Kylvä kerääjäkasvi peltoviljelykasveille kylvön yhteydessä tai viimeistään orasvaiheessa.
- Niitä suojavyöhykkeet ja monivuotiset ympäristönurmet kerran kasvukauden aikana ja korjaa niittojäte lohkolta pois.
- Niitä luonnonhoitopeltonurmi vähintään joka toinen vuosi. Vaikeissa rikkakasvitilanteissa niitä joka vuosi.
- Voit niittää tai murskata saneerauskasvikasvuston.
- Voit päättää viherlannoitusnurmen ennen syyskylvöisen kasvin kylvämistä.
- 15.7. Voit päättää niitty- ja peltolintu-monimuotoisuuspeltokasvustot sekä luonnonhoitopeltonurmet aikaisintaan toisen vuoden jälkeen. Jos kasvusto päätetään syyskylvöisten kasvien kylvöä varten.
- Voit päättää kesantopellon kasvuston kemiallisesti tai mekaanisesti, jos kylvät alalle nurmikasveja tai syksyllä kylvettäviä tai istutettavia kasveja.
- 1.8. voit niittää monimuotoisuuspellon kasvuston

- 15.8. mennessä kylvä kerääjäkasvi varhaisperunalle tai varhaisvihanneksille
- 1.9. alkaen voit päättää viherlannoitusnurmen kasvuston kemiallisesti, jos kylvät seuraavan viljelykasvin keväällä.
- 1.9. alkaen tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa levitettävän liukaisen tyyppien määrä saa olla enintään 35 kg/ha. Syysviljoille suurin sallittu lannoitustaso on kuitenkin 30 kg/ha. Voit päättää niitty- ja peltolintu-monimuotoisuuspeltokasvustot sekä luonnonhoitopeltonurmet aikaisintaan toisen vuoden jälkeen. Voit päättää kesantopellon kasvuston kemiallisesti tai mekaanisesti.
- 15.9. Levitä kasvipeitteisinä talven yli pidettävälle peltolohkoille lantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita vain sijoittamalla 15.9. alkaen. Voit päättää kerääjäkasvuston kemiallisesti.
- 1.10. Voit muokata kerääjäkasvikasvuston. Voit muokata viherlannoitusnurmen, jos et ole aiemmin kylvänyt syyskylvöistä kasvia.
- 27.10. Tee syysilmoitukset (lietelannan sijoittaminen peltoon, ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen, peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys) ja palauta maaseutuelinkeinoviranomaiselle vaadittavat liitteet.
- 31.10. Lannan ja lannoitevalmisteiden levitysaika päättyy. Poikkeuksellisista sääolosuhteista johtuvasta syystä lannan levitys on sallittu marraskuun loppuun saakka. Ilmoita siitä ympäristönsuojeluviranomaiselle lokakuun loppuun mennessä.

Eläintenpitäjä- ja pitopaikkarekisteri sekä eläinrekisterit

Eläinten pitoon tarkoitetut pitopaikat on rekisteröitävä ennen eläinten pidon aloittamista. Voit tehdä eläinten pitopaikkoihin liittyvät ilmoitukset yhdellä ilmoituksella sähköisen asiointin kautta <https://epr.ruokavirasto.fi/>. Voit myös päivittää ja muokata aiemmin ilmoitettuja tietoja palvelussa. Voit tehdä ilmoituksen myös lomakkeella kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Myös tietyt sukusolujen ja alkioiden pitopaikat on rekisteröitävä. Jos eläimet laiduntavat, muista pitopaikkailmoitus. Syntymä-, osto ja poistoilmoitukset eläinrekistereihin on tehtävä viimeistään 7. päivänä tapahtumapäivästä lukien.

TÄYDENTÄVÄT EHDOT

MERKITSEMINEN JA REKISTERÖINTI

Ympäristökorvaus käytännössä

VUONNA 2022 C-ALUEELLA

Ympäristökorvausta saavan tulee noudattaa täydentäviä ehtoja ja säilyttää maatalousmaa viljelykunnossa. Myös ympäristökorvauksen vähimmäisvaatimukset on täytettävä (joita ovat fosforin käytön vähimmäisvaatimukset, integroidun torjunnan periaatteiden noudattaminen, kasvinsuojeluaineiden käyttökoulutus/tutkinto ja testattu ruisku). Ne sisältävät automaattisesti sitoumuksen myös ravinteiden tasapainoiseen käyttöön. Lisäksi viljelijä on voinut valita lohkoکوhtaaisia lisätoimenpiteitä. Jos eri tukiehdossa vaaditaan kirjaamaan sama asia, yksi kirjaus riittää. Tarkista AINA vaatimukset sitoumusehdoista, ha-kuoppaasta tai sivulta ruokavirasto.fi. Kirjaamisvaatimukset, kirjattavat asiat sekä dokumenttien säilytysajat voi tarkistaa oppaasta, joka löytyy WWW.RUOKAVIRASTO.FI

Ravinteiden tasapainoinen käyttö pellolla

Kasvusto on perustettava 30.6. mennessä, mutta kylvöajasta voi poiketa sääolosuhteiden vuoksi (märkyys). Vuosittainen viljelysuunnitelma on oltava tehtynä ennen kasvukautta. Alaa on viljeltävä tarkoituksenmukaisella tavalla niin, että saadaan tasainen kasvusto ja markkinakelpoinen sato. Muista suojakaistat. Lannoita ympäristötukiehtojen mukaisesti ja käyttäen ajantasaisia viljavuustutkimustuloksia. Voit käyttää satotasokorjausmahdollisuutta, mikäli korkeat satotasot antavat siihen mahdollisuuden. Huomioi myös nitraattiasetuksen asettamat ehdot. Valitun tilakohtaisen toimenpiteen ehdoissa voi olla lohkoکوhtaaisia lannoitusrajoituksia. Tee lohkoکوhtainen kirjanpito! Huolehdi, että korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen on mahdollista myös seuraavana vuonna. Kirjaa poikkeamat lohkoکوhtaiseen kirjanpitoon. Pohjavesialueella oleva peltö viljellään täydentävien ehtojen mukaisesti.

Vesistöjen varsien suojakaistat 3 m

Kaistat on perustettava nurmensiemenillä vesistöjen varrelle, mutta niitä ei saa perustaa suoja-tilaan. Kaistat lasketaan peruslohkon pinta-alaan. Kaista voi olla 3-10 m. Kaistaa ei saa lannoittaa perustamisvaiheessaan. Muista myös 5 metrin lannoittamattoman alueen vaatimus vesistön reunassa. Kaistan sadon saa hyödyntää ja sitä voi laiduntaa. Rikkakasvien torjunta kasvinsuojeluaineilla on kiellettyä. Pesäketorjunta on kuitenkin sallittua vaikeissa rikkatilanteissa. Kasvusto on säilytettävä ja sitä ei saa kyntää. Kasvusto on uusittava, jos se tuhoutuu. Kaista on niitettävä, ettei se vesakoidu.

Tilapäisesti viljelemätön ala

Hoidetaan täydentävien ehtojen mukaisesti.

Monivuotinen viherkesanto

Kasvusto on säilytettävä 1.9. tai 15.7. saakka. Kasvuston saa päättää 1.9. alkaen kemiallisesti tai mekaanisesti. Syyskasveja istutettaessa tai kylvettäessä päättämisen voi tehdä jo 15.7. alkaen. Kesällä saa tehdä lyhytaikaisia pellon kasvukuntoa parantavia toimenpiteitä. Perustele ne lohkoکوhtaiseen kirjanpitoon. Laita toimenpide Vipun lisätietokohtaan. Jos kylvät viimeisen kylvöpäivän jälkeen, kirjaa perustelut lohkoکوhtaisiin muistiinpanoihin.

Monimuotoisuuskaista

Monimuotoisuuskaistan tarkoitus on edistää luonnon monimuotoisuutta. Sen voi perustaa peruslohkon reunalle, jos se ei rajoitu vesistöön. Kaista on keskimäärin enintään 3 metriä leveä ja se lasketaan viljelykasvin pinta-alaan.

Monimuotoisuuskaista voidaan perustaa nurmi-, heinä-, niitty-, riista- tai maisemakasvien siemenillä. Kaistalla voi myös kasvaa samaa viljelykasvia kuin lohkoolla. Silloin jätetään keskimäärin enintään 3 m leveä kaista lohkon reunalla tai reunoilla korjaamatta. Monimuotoisuuskaistaa on hoidettava samalla tavalla kuin suojakaistaakin.

KIRJAAMIS-
VAATIMUKSET

YMPÄRISTÖ-
KORVAUS

Ympäristökorvauksen lohkokohdaiset toimenpiteet

VUONNA 2022 C-ALUEELLA

Muistathan merkitä lohkokorteille tekemäsi lohkokohdaiset toimenpiteet

Lohkokohdaiset toimenpiteet, joista voit luopua, ovat:

1. Lietelannan sijoittaminen peltoon
2. Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen
3. Valumavesien hallinta
4. Ympäristöhoitonurmet
5. Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla
6. Peltöjen talviaikainen kasvipeitteisyys
7. Peltoluonnon monimuotoisuus
8. Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu.

Muutosmahdollisuuksista enemmän tukihakuoppaassa.

Lietelannan sijoittaminen peltoon

Toimenpidettä ei ole pakollista toteuttaa tai ilmoittaa joka vuosi. Lietettä on levitettävä sijoittamalla tai multaamalla vähintään 20 m³/ha vuodessa loholla tai lohkon osalla, jolla lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levitys on sallittu. Muista laskea suojakaistat levitysalasta pois.

Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen

Toimenpidettä ei ole pakollista toteuttaa tai ilmoittaa joka vuosi. Lisättävän aineen määrän on oltava vähintään 15 m³/ha vuodessa ja kuiva-ainepitoisuuden vähintään 20 %. Muista ottaa suojakaistat levitysalasta pois. Ilmoita vain alat, joissa minimilevitysmäärä täyttyy. Ilmoitetun alan ei tarvitse olla sama kuin tukihakemuksen kasvulohkon pinta-ala.

Valumavesien hallinta

Valumavesien hallinta edellyttää, että korvauskelpoiselle lohkolle on rakennettu säätösalaojitus, säätökastelu tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä. Ne on pitänyt jo perustaa. Uusia aloja ei voi enää ilmoittaa. Toteuttamisesta on pidettävä kirjaa, johon on merkittävä säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteet. Tiedot voidaan merkitä myös lohkokohdaisiin muistiinpanoihin.

Ympäristöhoitonurmet (suojavyöhykenurmi, monivuotinen ympäristönurmi, luonnonhoitopeltonurmi)

Ilmoittamiseen liittyviä sääntöjä ympäristöhoitonurmissa: Et voi ilmoittaa mitään ympäristöhoitonurmea pysyvän nurmen alalle. Luonnonhoitopeltonurmelle maksetaan enintään 5 % sitoumusalasta (kohdentamisalueella enintään 20 %).

Suojavyöhykenurmi (suojavyöhykepellot)

Ilmoita edellisenä vuonna suojavyöhykkeenä ilmoittamasi ala samoin v. 2022. Muussa tapauksessa suojavyöhykkeelle maksettu korvaus peritään takaisin sitoumuksen alkuun saakka. Tämä ei koske tapauksia, joissa peruslohkon hallinta on muuttunut, tai tapauksia, joissa ympäristöhoitonurmet- toimenpiteestä on luovuttu. Jos ilmoitat kokonaan uutta suojavyöhykealaa, ala muutetaan kunnassa viherkesannoksi. Suojavyöhykkeeksi hyväksytään myös kuitenkin ala, jolta on päätynyt erityistukisopimus suojavyöhykkeiden perustamisesta ja hoidosta tai erityistukisopimus luonnon ja maiseman monimuotoisuuden hoidosta. Tämä edellyttää kuitenkin suojavyöhykkeen sitoumusehtojen täyttymistä. Toimenpiteessä vuonna 2021 olleet alat voivat säilyä sitoumuksella hallinnan muutostilanteissa.

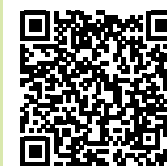
Monivuotinen ympäristönurmi

Et voi lisätä alaa, ja mikäli lisää alaa niin se muutetaan kunnassa monivuotiseksi nurmeksi. Ilmoita voimassa oleva monivuotinen ympäristönurmiala monivuotisena ympäristönurmena. Muutoin monivuotisen ympäristönurmen ympäristökorvaus peritään takaisin edellisiltä sitoumusvuosilta. Edellä mainittu ei koske peruslohkon hallinnanmuutoksia. Toimenpiteessä v. 2021 olleet alat voivat säilyä sitoumuksessa hallinnan muutoksissa.

VALVONTA-
OHJEET

YMPÄRISTÖ-
KORVAUS

Ympäristökorvauksen lohkokohittaiset toimenpiteet

VUONNA 2022 C-ALUEELLA

Luonnonhoitopeltonurmi

Luonnonhoitopeltonurmi tulee olla samalla alalla vähintään kaksi vuotta. Hallinnan muutoksissa kaksi vuotta ei tarvitse täyttyä. Hallinnan muutoksissa edellisen haltijan ilmoitus täyttää kahden vuoden velvoitetta. Luonnonhoitopellon ympäristökorvaus peritään takaisin edelliseltä sitoumusvuodelta, jos et ilmoita luonnonhoitopeltoa kahta vuotta. Toimenpiteen maksamisen %-rajoitukset vaikuttavat takaisinperintään. Jos maksun ylimenevä ala ei täytä säilyttämisvaatimuksia, takaisinperintää ei tehdä. Kylvä viim. 30.6. tai edellisenä vuonna suojaviljan kanssa tai vanhaan nurmeen. Nurmi voi olla monilajinen, mutta heinää on löydyttävä kasvustosta. Typensitojakasveja saa olla enintään 20 %. Sadon saa hyödyntää. Saa laiduntaa. Luonnonhoitopeltoa ei voi perustaa pysyvän nurmen lohkolle. Vähäinen lannoitus on sallittua perustamisvaiheessa. Pello on niitettävä joka toinen vuosi. Jos rikkakasviongelma on vaikea, on niitettävä vuosittain (tai jopa useammin). Luonnonvaraiset lajit on huomioitava niitossa. Kemiallinen kasvinsuojelu on sallittua vain perustamisen ja päättämisen yhteydessä.

Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla

Siemenperunalla oleva lohko on kokonaan katettava, yksivuotisilla kasveilla kesäkuun ja esikasin vaativilla heinäkuun loppuun mennessä. Katetta on oltava vähintään 0,05 ha/vuosi. Leikattava nurmikat on pidettävä lyhyenä kasvukauden aikana. Kemiallinen kasvinsuojelu on sallittua. Säilytä kate sadonkorjuuseen asti, monivuotisilla kasveilla kaikki viljelyvuodet. Huomioithan, että jos vähimmäisala 0,05 ha/vuosi ei täyty, tuki peritään takaisin koko sitoumuskaudelta ja että kate pitää pystyä toteamaan joka vuosi.

Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

Kasvipeitteisyysala voi vaihdella sopimusallalla vuosittain 20, 40, 60 tai 80 %:iin saakka. Suunnittele alustavasti jo keväällä tulevan talven kasvipeitteiset alat. Minimialavaatimuksen 20% on täyttyvä joka vuosi. Muuten toimenpide hylätään ja maksetut kasvipeitteisyyden korvaukset peritään takaisin koko sitoumusajalta.

Kasvipeitteisyysalaksi hyväksytään mm. tietyt kevennetyllä muokkauksella muokatut maat, nurmi, sängöt, suorakylvösängöt, kerääjäkasvien kasvustot, talven yli säilytetty kasvusto ja syyskylvöiset kasvit. Glyfosaatilla lopetettu tai kevytluokattu nurmi ei täytä kasvipeitteisyysvaatimusta. Kasvipeitteisyys on säilytettävä kylvömuokkaukseen tai vastaavaan viljelytoimenpiteeseen asti. Kasvuston voi päättää seuraavana keväänä. Kasvipeitteisyys ilmoitetaan syysilmoituksella viimeistään 27.10. Huomioi, että kaikki lohkot eivät täytä vaatimusta, esim. suojavyöhyke ja LHP.

Peltojen monimuotoisuus

KERÄÄJÄKASVIT

Kylvä viimeistään orasvaiheessa yksivuotiseen kasvustoon (varhaisperunaan ja varhaisvihanneksiin 15.8. mennessä). Kerääjäkasvi voi olla esim. italianraiheinä, muu heinä, apila tai muu nurmipalkokasvi. Viljelykasvin jälkeen perustettavaa alaa ei saa lannoittaa, pl. puutarhakasvit. Seuraavan vuoden kasvua varten saa lannoittaa vasta 1.10. jälkeen. Niitto ei ole pakollista. Sadon saa laiduntaa tai käyttää pääkasvin sadonkorjuun jälkeen. Kemiallinen kasvinsuojelu on sallittua. Huolehdi siitä, että pääkasvin kasvinsuojelu ei tapa kerääjäkasveja. Säilytä kasvusto yksi kasvukausi. Kasvuston saa päättää (muokata tai kyntää) aikaisintaan 1.10., kemiallisesti aikaisintaan 15.9. Päättää kasvusto, jos perustat lohkolle monivuotisen nurmen seuraavana vuonna. Kerääjäkasveilla ei saa perustaa monivuotista nurmea tai seuraavan vuoden viljelykasvustoa, pl. viherkesanto ja/tai jos pellon hallinta on muuttunut. Syysviljan voi kylvää suorakylvönä kerääjäkasvikasvustoon, jos ei lannoita. Kylvä riittävän aikaisin. Kasvuston on oltava riittävän tiheä. Kirjaa kylvöpäivä muistiin.

VIHERLANNOITUSNURMI

Kylvä 30.6. mennessä tai edellisenä vuonna suojaviljan kanssa. Siementen on oltava nurmi-, heinä- ja typensitojakasveja (joista jälkimmäisiä vähintään 20 % siementen painosta). Viherlannoitusnurmea ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen. Saa lannoittaa perustamisvaiheessa. Niittoa ja sadonkorjuuta ei ole rajoitettu. Luonnonvaraiset lajit on huomioitava niitossa. Sadon saa korjata, hyödyntää ja laiduntaa. Kemiallinen kasvinsuojelu on kasvukaudella sallittua.

Huomioi, että viherlannoitusnurmesta ei makseta luonnonhaittakorvausta tai ympäristökorvausta kolmen vuoden jälkeen. Kasvuston saa päättää (myös kasvinsuojeluaineilla) 1.9. alkaen, jos seuraava kasvusto kylvetään vasta keväällä.

SANEERAUSKASVIT

Saneerauskasvimaksun ehtona on, että samalle peruslohkon alalle on ilmoitettu perunaa, sokerijuurikasta tai avomaan puutarhakasveja jonakin tukihakua edeltävänä kolmena vuonna. Avomaan puutarhakasveihin luetaan kaikki muut puutarhakasvien korvaukseen oikeutetut kasvit lukuun ottamatta kuminaa. Vipu kertoo, mille alalle voit saada korvauksen. Saat maksun enintään 25 % sitoumusalasta. Saat saneerauskasville korvauksen samalta alalta enintään kahtena vuonna peräkkäin.

Ympäristökorvauksen lohkokohittaiset toimenpiteet

VUONNA 2022 C-ALUEELLA

Monimuotoisuuspellot

Monimuotoisuuspeltoja ovat riista-, -maisema- ja niitty- ja lintupellot.

Niitty- ja lintupelto

Kylvä 30.6. mennessä. Huomioi siemenseos! Ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen. Saa lannoittaa perustamisvaiheessa. Niitto ei ole pakollista. Niittää voi 1.8. alkaen. Jos rikkakasviongelma on vaikea, on lohko niitettävä, mutta sen saa tehdä vasta 1.8. jälkeen. Huomioi luonnoneläimet.

Sadon saa korjata ja hyödyntää, mutta ei saa laiduntaa. Kemiallinen kasvinsuojelu on kiellettyä kylvön jälkeen, mutta sallittua ennen perustamista. Säilytä kasvusto vähintään kaksi vuotta samalla loholla. Kasvuston saa päättää 1.9. alkaen tai seuraavana keväänä (toisen vuoden jälkeen) myös kemiallisesti. Jos kylvetään syyskylvöinen kasvi, voidaan päättää kemiallisesti jo 15.7. alkaen.

Maisemapelto

Kylvä vuosittain 30.6. mennessä. Huomioi siemenseos! Ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen. Ei saa muokata kasvukaudella. Saa lannoittaa perustamisvaiheessa. Niitto ei ole pakollista. Niittää voi 1.8. alkaen. Jos rikkakasviongelma on vaikea, on lohko niitettävä, mutta sen saa tehdä vasta 1.8. jälkeen. Huomioi luonnoneläimet.

Sadon saa korjata ja hyödyntää, mutta peltoa ei saa laiduntaa. Kemiallinen kasvinsuojelu on kielletty kylvön jälkeen, mutta sallittua ennen perustamista. Säilytä kasvusto yksi kasvukausi ja seuraava talvi.

Riistapelto

Kylvä vuosittain 30.6. mennessä, voi kylvää kaistoihin. Huomioi siemenseos! Ei saa perustaa edellisen vuoden nurmeen. Älä perusta vilkasliikenteisen tien lähelle. Ei saa muokata kasvu kaudella. Saa lannoittaa perustamisvaiheessa. Niitto ei ole pakollista. Niittää voi 1.8. alkaen. Jos rikkakasviongelma on vaikea, on lohko niitettävä, mutta sen saa tehdä vasta 1.8. jälkeen. Huomioi luonnoneläimet.

Sato on käytettävä riistan ruokintaan (joko ko. pellolla tai läheisellä syöttöpaikalla). Kemiallinen kasvinsuojelu on kiellettyä kylvön jälkeen, mutta sallittua ennen perustamista. Säilytä kasvusto yksi kasvukausi ja seuraava talvi.

Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu

Et voi ilmoittaa toimenpidettä maustekasvien alalle. Otettu huomioon Vipussa. Muista ilmoittaa toimenpiteeseen vähintään 0,05 ha vähintään yhdelle kasvulohkolle. Toimenpiteen korvaus peritään takaisin koko sitoumuskaudelta, jos vähimmäisilmoitusala ei täyty vuosittain.

Viherryttäminen

Viljelyn monipuolistaminen

Jos maatilallasi on yli 10 hehtaaria peltoalaa, sinun on viljeltävä vähintään kahta eri viljelykasvia. Pääkasvin osuus saa olla enintään 75 % peltoalasta paitsi jos pääkasvina on nurmi, kesanto tai palkokasvi. Vapaudut kokonaan viljelyn monipuolistamisvaatimuksesta, jos:

- peltoalastasi yli 75 % on nurmea, kesantoa, palkokasveja, näiden käyttötapojen yhdistelmää tai jos
- tukikelpoisesta maatalousmaastasi yli 75 % on pysyvää nurmea, nurmea tai näiden käyttötapojen yhdistelmää. **Vapautus näillä perusteilla aiheuttaa sen, että ympäristökorvauksen talviaikaisesta kasviesteisyydestä EI makseta.**

Kasvusto on säilytettävä 30.6.-31.8. tai kasvi on pystyttävä tunnistamaan kasvijäänteistä. Luomuvalvontarekisteriin ilmoittautuneet tilat voivat saada vapautuksen viherryttämistuen ehdoista siirtymäkaudesta lähtien.

Pysyvät nurmet (pysyväksi nurmeksi merkitty maatalousmaa):

Lohkon voi kylvää esim. viljalle, jolloin pysyvän nurmen merkintä poistuu. Yli viisivuotiset nurmet muuttuvat pysyväksi. Toistaiseksi Suomessa voidaan viljellä normaalisti täydentävien ja/tai ympäristökorvausehtojen mukaisesti. Nurmea voidaan uusia tai kierto voidaan katkaista ennallistamiseen saakka. Huomioi kuitenkin, että osaa ympäristökorvauksen lohkokohittaisista toimenpiteistä ei voi ilmoittaa pysyvän nurmen lohkolle. Puustoa saa olla loholla enintään 50 puuta/ha. Heinä- ja nurmikasvien osuus on oltava yli 50 % kasvulohkon tukikelpoisesta alasta. Huomioi, että maatalousmaa on pidettävä avoimena.

Natura-alueet

Natura-alueiden pysyviä nurmia ei saa ottaa muuhun käyttöön. Kasvuston voi uusia vain erityisesti syytä, mutta silloinkaan sitä ei saa kyntää. Uudistamisesta pitää ilmoittaa etukäteen kirjallisesti kuntaan.

YMPÄRISTÖ- KORVAUS

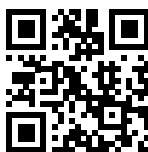
VALVONTA- OHJEET

Keski-Pohjanmaan AMMATTIOPISTO

KANNUKSEN TOIMIPAIKKA

Ollikkalankatu 3, 69100 Kannus
Facebook: KPEDU Kannus (uusi)
Twitter: @kpedukannus
Instagram: Kpedu Kannus
Youtube: Kpedu Kannus
www.kpedu.fi
Tietolinkki-hanke
www.kpedu.fi/tietolinkki

ProAgria KESKI-POHJANMAA

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
Puh. 040 521 1735
Facebook: ProAgria
Twitter: @ProAgria
Instagram: @ProAgria
LinkedIn: ProAgria, Youtube: ProAgria
keski-pohjanmaa.proagria.fi

ProAgria ITÄ-SUOMI

Kauppakatu 25A, 4.krs, 87100 Kajaani
info.ita-suomi@proagria.fi
ita-suomi.proagria.fi/

MTK KESKI-POHJANMAA

Pitkäsillankatu 20c B8, 67100 Kokkola
Facebook: MTK Keski-Pohjanmaa
Twitter: @MTK_Keskipohjan
Instagram: kpmanut
keski-pohjanmaa.mtk.fi

MTK POHJOIS-SUOMI

Oulun toimisto:
Rautatienkatu 16 C 22, 90100 Oulu
Kajaanin toimisto: Kauppakatu 25 A, 87100 Kajaani
Facebook: MTK-Pohjois-Suomi
Instagram: mtkpohjoissuomi, psmanut
Youtube: MTK-Pohjois-Suomi
pohjois-suomi.mtk.fi
MaaseutuHarava 2
pohjois-suomi.mtk.fi/maaseutuharava2

ProAgria OULU

PL 106, Kauppurienväylä 23, 90101 Oulu
Puh. 08 316 8611, info.oulu@proagria.fi
www.proagriaoulu.fi

POHJOIS-SUOMEN Turkiseläinten kasvattajat

Uunilan rantatie 2 B, 68100 Himanka
www.fifur.fi

POHJANMAAN ELY-keskus

Puhelinvaihe: 0295 028 500
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
Facebook: Maatalouden tuet ja valvonta /
Jordbrukens stöd och övervakning
Twitter: @pohjanmaanely
Instagram: Pohjanmaan ELY-keskus
www.ely-keskus.fi/pohjanmaa

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-keskus

Puhelinvaihe: 0295 038 000
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
Facebook: Maatalous ja valvonta,
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Twitter: @POPELYkeskus
www.ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

KAINUUN ELY-keskus

Puhelinvaihe 029 502 3500
Sähköpostit: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
Facebook: Kainuun ELY-keskus
Twitter: @KainuunELY
Instagram: Kainuun ELY
www.ely-keskus.fi/ely-kainuu

MaaseutuHarava 2 -hanke ja Tietolinkki-hanke

Tukivuosisikaleri

MUISTUTTA AJANKOHTAISISTA ASIOISTA

Olemme koonneet Tukivuosi 2022 -kalenteriin hakemusten, ehtojen ja maksatusten tärkeitä päivämääriä. Kalenterista löytyvät myös tärkeimmät tukiehtoihin liittyvät asiat. Lisäksi QR-koodit opastavat suoraan sivuille, joilta voit lukea ehtoja tarkemmin. Tukiehtoja kannattaa aina välillä kerrata ja tarkistaa. Tärkeitä päivämääriä ja hälytyksiä voi ladata myös sähköiseen kalenteriin, ohjeistus löytyy sivulta 2.

Kalenteri ei ole kaiken kattava tukiopas. Painetussa kalenterissa ja sähköisessä kalenterissa oleva materiaali on laadittu informatiivisessa tarkoituksessa, eikä niissä mainittuja seikkoja ole tarkoitettu oikeudelliseksi ohjeeksi. Kalenterissa oleva aineisto esitetään sellaisena kuin se on ollut huhtikuussa 2022. Tietojen oikeellisuus ja ajankohtaisuus on syytä tarkistaa www.ruokavirasto.fi/hakuopas -sivuilta, ja muiden tukien oppaat löydät osoitteesta www.ruokavirasto.fi/viljeliijaoppaat. Aina kannattaa myös kysyä kunnan maaseutuviranomaiselta.

Kalenterin ovat tuottaneet Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta rahoitettavat MaaseutuHarava 2 ja Tietolinkki -hankkeet. Toivomme, että kalenteri auttaa tukiasioiden hallinnassa! Muista myös Neuvo-palvelujen hyödyntäminen.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

POHJOIS-SUOMEN TURKISELAINTEN KASVATTAJAT R.Y.